

مطالعه موردی بانک اسلامی فیصل مصر

سکینه حاجتی

چکیده

بانک‌های اسلامی براساس اینکه در چه محیط و وضعیتی قرار دارند، به سه دسته تفکیک می‌شوند؛ دسته اول بانکهایی که در کشورهایی با قانون‌های شریعت اسلامی فعالیت می‌کنند و بانکداری رایج در آنجا بانکداری اسلامی است، مثل کشورهای ایران، پاکستان و سودان؛ دسته دوم بانکهایی که در کشورهایی با اکثریت مردم مسلمان فعالیت می‌کنند و بانکداری رایج در آنجا بانکداری سنتی است، مثل کشورهای مسلمان عربی و دسته سوم بانکهایی که در کشورهایی با اکثریت مردم غیرمسلمان فعالیت می‌کنند و بانکداری رایج در آنجا بانکداری سنتی است، مثل کشورهای غربی.

بانک اسلامی فیصل مصر موجب رونق بانکداری در کشوری با اکثریت جمعیت مسلمان شده و به‌رغم ارائه خدمات وسیع به مسلمانان و غیرمسلمانان، به رشد اقتصادی این کشور نیز کمک کرده است. این بانک یکی از موفق‌ترین بانک‌های مصر است. با وجود آنکه بسیاری از شرایط نامناسبی که اقتصاد مصر در دهه ۱۹۹۰ با آن روبه‌رو شده بود، از جمله کاهش ارزش شدیدی که پوند در مقابل ارزهای مهم مثل دلار امریکا داشته است، بانک اسلامی فیصل مصر یکی از موفق‌ترین بانک‌های این کشور نیز شناخته شده است. حضور بانکی اسلامی در کنار سایر بانک‌ها و رعایت ضوابط اسلامی در نظام بانکی یک کشور موجب گسترش فرهنگ و اقتصاد اسلامی در سراسر دنیا خواهد شد.

واژگان کلیدی: بانک، بانکداری اسلامی، بانک فیصل مصر، مصر

مقدمه

ارزش‌های اخلاقی باید در تمام بخش‌های بانکداری اسلامی حاکم باشد. از مهم‌ترین اصول اخلاقی حاکم بر بانکداری اسلامی می‌توان مواردی مانند دسترسی عادلانه قشرهای مختلف جامعه به خدمت و محصول بانک، تأکید بر استقرار و توسعه قرض‌الحسنه برای پاسخ‌گویی به نیاز مالی نیازمندان، تلاش برای محرومیت‌زدایی و توانمندسازی قشرهای ضعیف جامعه با استفاده از تأمین مالی خرد، آسان‌سازی و روان‌سازی فرآیند ارائه خدمات به مشتریان به منظور کسب رضایت آن‌ها، تنظیم وثیقه‌های موردنیاز برای ارائه تسهیلات متناسب با توان مشتری برشمرد. همچنین عدم سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های غیراخلاقی و غیرمفید برای جامعه، زمینه‌سازی و ترویج فعالیت‌های اخلاقی و خیرخواهانه، تنظیم ضوابط ارتقای کارکنان بر مبنای شایسته‌سالاری، استقرار نظام جبران خدمات کارکنان بر مبنای عدالت از این موارد است.

در حوزه بانکداری اسلامی علمای بسیاری صاحب‌نظر بوده‌اند و نظرات مختلفی در این‌باره ارائه شده است که از این میان بعد از نظرات شهید صدر می‌توان به نظرات شهید مطهری، شهید بهشتی و هاشمی شاهرودی اشاره کرد.

در دوره معاصر، با توجه به ضرورت بانکداری و گسترش آن به شیوه جدید، متفکران اسلامی در سراسر جهان اسلام به دنبال راهی بوده‌اند که بدون برخورد با موانع شرعی، به نحوی، ضرورت‌های حاکم بر نظام اجتماعی را پاسخ‌گو باشند. نظریات معاصر ارائه شده درباره بانکداری اسلامی را می‌توان در چهار دسته طبقه‌بندی کرد:

اول - نظریه مبتنی بر جبران هزینه‌های اداری: ساده‌ترین راه‌حل ضرورت‌های اعتباری که مانع شرعی نداشته باشد، اعطای وام و اعتبار بدون دریافت هیچ‌گونه پاداش مادی است. بسیاری از متفکران بانکداری اسلامی، این راه‌حل را تنها راه ممکن برای اسلامی کردن بانک‌ها دانسته‌اند. این دسته از متفکران برای پول هیچ‌گونه ارزش ذخیره‌ای قائل نیستند پول تنها به‌عنوان وسیله مطالبه کالا و خدمات باید منظور شود و در واقع فی‌نفسه بی‌ارزش است. براساس همین تلقی، هرگونه پاداش متعلق به پس‌انداز نیز غیرقابل قبول است:

تمام بانک‌ها در حکومت اسلامی به‌طریق زیر فعالیت می‌کنند:

الف- به سپرده‌گذاران خود هیچ بهره‌ای نپردازند.

ب- از مشتریان خود هیچ‌گونه بهره‌ای دریافت نکنند و هزینه‌های اداری و جاری بانکی نیز باید به‌عهده دولت باشد.

کسانی که در دنیای اسلام تنها به قرض الحسنه تکیه کرده‌اند کم نیستند، ولی به دلایل متعددی، این روش به تنهایی قابل اجرا نیست، مگر در موارد بسیار جزئی و اضطراری و چنان نظامی بدون اقتصاد کاملاً سوسیالیستی، ممکن نخواهد شد.

دوم - نظریه مبتنی بر تعادل منابع استقراضی: برخی دیگر از متفکران با نفی تحریم بهره بانکی، می‌کوشند که مفهوم بهره را از ربا جدا سازند و به این ترتیب بین عرضه و تقاضای منابع قابل استقراض برای سرمایه‌گذاری به کمک نرخ بهره، همواره تعادل لازم را برقرار کنند. احتمالاً نخستین کسی که بهره را به‌عنوان عامل تنزیل و مشخصه ارزیابی طرح‌ها عنوان می‌کند، صابر الجنر است: «بهره علاوه بر نقش ساده‌ای که به‌عنوان پاداش به وام‌دهنده دارد، در واقع، عامل مهمی برای ارزیابی طرح‌های سرمایه‌گذاری است و به این ترتیب در تعیین ساختار عمومی سرمایه‌گذاری و تولید، سهم مهمی دارد». اناس زرقا نیز بر همین رأی است. وی در سیاست مالی و تخصیص منابع در اسلام، استدلال می‌کند که تنزیل جریان وجوه نقدی قابل پیش‌بینی طرح‌ها، باعث افزایش کارایی.

سوم - نظریه اشتراکی بانکداری اسلامی: با توجه به تشابه بسیار زیادی که بین معاملات ربوی و معاملات مبتنی بر بیع وجود دارد، بسیاری از متفکران بانکداری اسلامی در مقابله شدید با روش ارائه شده، با اتکا به معاملات مبتنی بر بیع، راه‌حل سومی را بر مبنای مشارکت سپرده‌گذاران و سرمایه‌گذاران در سود و زیان پیشنهاد کرده‌اند. یکی از متفکران بانکداری اسلامی حتی برخی از عقود کاربردی را حرام می‌شمارد.

برخی متفکران بانکداری اسلامی با محدود کردن عملیات مبتنی بر بیع، که معمولاً در نظام بانکی گرایش زیادی به آن وجود دارد، روش مشارکت در سود و زیان را ارائه

کرده‌اند. از این رو بسیاری از اقتصاددانان مسلمان توجه خود را بیش‌تر به روش‌های مشارکتی معطوف کرده‌اند.

چهارم - نظریه عمومی حذف ربا: (با تأکید بر تمامی جایگزین‌های ممکن برحسب نیاز اعتباری): در این نظریه، هر یک از نظریات مختلف بانکداری اسلامی، به مثابه زیرمجموعه‌ای در نظام عمومی حذف ربا، عمل می‌کند. متفکران بانکداری اسلامی اغلب درباره روش‌های متعددی که می‌تواند جایگزین ربا شود بحث کرده‌اند. این نظریه در ایران و پاکستان اجرا شده است.

۱- پیشینه بانکداری اسلامی

مطالعات تاریخی نشان می‌دهد که جوامع اولیه اسلامی، ابزارها و نهادهای مالی را با رعایت اصول شرعی به‌وجود آوردند و توسعه دادند. این تحولات، عملیات اقتصادی نظام‌های اسلامی را برای مدتی نزدیک به هزار سال تسهیل نمود. قدرت گرفتن ممالک اروپایی، باعث شد کشورهای مسلمان به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم تحت نفوذ غرب درآیند و قواعد و هنجارهای اسلامی در خصوص روابط اقتصادی، تقریباً به‌مدت چهارصد سال متروک بماند.

از اوایل قرن بیستم، با نهادینه شدن بانک در نظام اقتصادی جوامع، عده‌ای از دانشمندان مسلمان درصدد برآمدند با توسعه دادن ادله شرعی، «مشکل ربایی» بودن بانک‌های سنتی را به‌گونه‌ای حل کنند. هدف از این کار این بود که مسلمانان، بدون داشتن دغدغه‌های شرعی، در «بانک‌های ربایی» آن زمان سپرده‌گذاری کنند و از منافع نظام بانکی استفاده کنند. به‌همین منظور دانشمندانی چون: «رشید رضا»، «جاویش»، «عبدالوهاب»، «شلتوت»، «دوالیبی» و «سنهوری» پیشنهادهایی در این باره ارائه کردند و در مقابل عده‌ای چون: «ابوزهره» و «مودودی» به‌شدت با آن‌ها مخالفت کردند. در نیمه دوم قرن بیستم، مطالعات در این باره به‌صورت جدی‌تر شروع شد و روش‌هایی نیز برای تأسیس چنین نظامی پیشنهاد شد. این مطالعات در دهه ۱۹۸۰ به اوج خود رسید. در میان متفکران شیعه، از اولین افرادی که در این باره به تحقیق پرداخته‌اند، می‌توان از:

«شهید صدر»، «شهید بهشتی» و «شهید مطهری» نام برد. در بین محققان اهل سنت نیز، افرادی چون: «قرشی» (۱۹۶۷)، «احمد» (۱۹۸۴)، «اقبال» و «محسن خان» (۱۹۸۲) و «عارف» (۱۹۸۲) در این باره مقالاتی ارائه کرده‌اند.

اولین و قدیمی‌ترین بانکی که براساس اصول مشارکت در سود و زیان (حذف بهره) تأسیس شد، بانک پس‌انداز «میت گمبر» مصر، در اوائل دهه ۱۹۶۰ بود. در همان سال بانک‌های پس‌انداز اسلامی در مصر تأسیس شدند و پس از آن دولت مصر اصرار کرد قوانین بانک‌های تجاری بر این بانک‌ها نیز اعمال گردد. در سال ۱۹۶۷ این تجربه با شکست روبه‌رو شد. در سال ۱۹۸۶ بانک پس‌اندازهای مصر تعطیل و در سال ۱۹۷۲ بانک اجتماعی ناصر به‌عنوان یک مؤسسه اسلامی تأسیس شد (اولین باری که دولت یک کشور مسلمان به تأسیس بانکی براساس نظام بدون ربا تمایل نشان داد) عمده فعالیت‌های این بانک مربوط به امور اجتماعی از جمله دادن وام‌های بدون بهره به افراد فقیر و نیازمند، بورسیه کردن دانش‌آموزان و دانشجویان و اعطای اعتبارات خرد به پروژه‌های کوچک براساس اصل تسهیم سود و زیان بود. در سال‌های دهه ۱۹۷۰، بانک‌های مشابهی در کویت، امارات، اردن، سودان و پاکستان تأسیس شد. هم‌اکنون نیز صد و شش مؤسسه و بانک اسلامی در سی و هشت کشور جهان فعالیت می‌کنند.

به مرور زمان بانکداری اسلامی در مصر گسترش یافت و بانک‌های کاملاً اسلامی و یا بانک‌هایی که بخشی از فعالیت‌های آن‌ها در چارچوب قوانین شریعت بود، شکل گرفت. امروزه، حجم بانکداری اسلامی مصر حدود ۳/۷ درصد از کل حجم بانکداری این کشور را تشکیل می‌دهد. از سوی دیگر، با توجه به استقبال و تقاضای مشتریان بانکی برای تعامل با بانکداری براساس شریعت اسلامی، این کشور رشد سالانه ۱۰ تا ۱۵ درصد در صنعت مالی اسلامی خود را پیش‌بینی کرده است.

بانک‌های اسلامی کشور مصر در حال حاضر تعداد ۴ بانک از ۴۱ بانک کشور مصر را تشکیل می‌دهند که از نظام اسلامی و قوانین پیروی می‌کنند و اسامی آن‌ها عبارت‌اند از بانک اسلامی ابوظبی، بانک البرکه مصر، بانک اسلامی فیصل، بانک توسعه مصر ایران. این بانک‌ها علاوه بر تدارک سطح گسترده‌ای از فعالیت‌های بانکداری برای مسلمانان و

غیرمسلمانان این کشور از طریق عقود مرابحه، اجاره، استصناع، مضاربه، مشارکت و قرض الحسنه به تخصیص منابع خود می‌پردازند.

پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، مردم با ایجاد صندوق‌های قرض الحسنه، برخی از فعالیت‌های اقتصادی خود را به انجام می‌رساندند. بعد از پیروزی انقلاب، اولین گام، ملی کردن بانک‌های کشور بود؛ زیرا توسعه بی‌رویه شبکه بانکی قبل از انقلاب، که با هدف سودجویی سرمایه‌داران داخلی و خارجی پایه‌گذاری شده بود، با اهداف انقلاب هماهنگ نبود. گام دوم در این رابطه، حذف هر نوع «بهره» از نظام بانکی کشور و جایگزینی «کارمزد» و «سهم سود تضمین شده» برای تأمین هزینه‌های بانک بود و سرانجام در شهریور ماه ۱۳۶۲، «قانون بانکداری بدون ربا» به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و به اجرا گذاشته شد.

۱-۱- بانک اسلامی فیصل مصر

اولین تجربه مدرن بانکداری اسلامی در مصر تحت پوشش اتفاق افتاد و دلیل این پوشش ترس از برچسب خوردن ظهور بنیادگرایی اسلامی بود که مورد لعن و تکفیر دولت قرار گرفت. بانک فیصل اولین بانک تجاری-اسلامی است که در سال ۲۰۱۳ به عنوان بهترین بانک کشور مصر نیز شناخته شده است. شروع فعالیت رسمی این بانک در تاریخ ۱۹۷۹/۷/۵ بود، گرچه شروع واقعی آن پنج سال قبل از این تاریخ بوده است. زمانی که بنیان‌گذاران، توافق به تأسیس بانکی در مصر براساس شریعت اسلام گرفتند، این بانک نمونه‌ای برای تمامی بانک‌های اسلامی در سراسر دنیا شد. شاهزاده محمدبن فیصل آل سعود رئیس هیئت مدیره بانک فیصل این عقیده را پیش از اشخاص و صاحب منصبان دیگر ارائه داد. این ایده به‌طور گسترده‌ای مورد قبول عموم و طبقات صاحب منصب قرار گرفت و بانک در سال ۱۹۷۷ رسماً به ثبت رسید که بعدها توسط پارلمان تأیید شد و به‌عنوان مؤسسه اجتماعی و اقتصادی به‌صورت شرکت سهامی مشترک در پیروی از احکام شریعت اسلام مجوز گرفت. هم‌اکنون بانک اسلامی فیصل دارای ۳۲ شعبه در سطح کشور مصر است.

تقاضای زیاد برای سهام این بانک موجب پنج بار انتشار سهام برای مشارکت و در نتیجه افزایش پی در پی حجم سرمایه بانک تا ۵۰۰ میلیون دلار شد. سرمایه قانونی به میزان ۵۰۰ میلیون دلار امریکا، سرمایه پرداخت شده ۲۹۷ میلیون دلار امریکا و ارزش-گذاری سرمایه به پوند مصر بوده است. سهام بانک در بازار سهام قاهره و اسکندریه از سال ۱۹۸۲ و آخرین کوپن در ۲۰۱۰ برای هر سهم به ارزش ۳۵ دلار پس از کسر زکات ثبت شده است.

این بانک مدیریت بیش از ۱ میلیون و ۵۰۰ هزار حساب را برعهده دارد و کل دارایی‌های بانک نیز به بیش از ۶ میلیارد دلار رسیده است. بزرگ‌ترین سهام‌دار در سرمایه بانک الفیصل، اوقاف مصر و پس از آن بانک الشامل بحرین و دارالمال اسلامی هستند.

چشم‌انداز این بانک حفظ نقش رهبری بانکداری اسلامی در مصر خواه برای مشتریان داخلی یا مشابه آن، دستیابی به توسعه مثبت در رتبه و موقعیت بانک در سطوح منطقه‌ای یا بین‌المللی است.

مأموریت این بانک نیز انجام کلیه امور بانکداری اسلامی در مصر، در جهت دستیابی به منافع مشتریان، سهام‌داران و کارمندانی است که به دنبال مشارکت در قوانین متنوع شریعت اسلام هستند.

بانک اسلامی فیصل مصر ارزش‌هایی را در اولویت قرار داده است که اولین آن‌ها مشتریان هستند، رضایت آن‌ها هدف بانک و راه دستیابی به این مهم با درک نیازها، آرزوها و رسیدن به انتظارات مشتریان در نظر گرفته شده است. اولویت دوم بانک سهام‌داران آن است که برای خشنودی اهدافشان در حمایت و گسترش قوانین بانکداری اسلامی و کسب سود رقابتی، استوار و روبه جلو در سرمایه‌گذاری آن‌ها می‌کوشد. مسئولیت اجتماعی بانک به‌عنوان سومین اولویت است که عبارت است از دستیابی به حرکت رو به جلو در اقتصاد ملی در پروژه‌های اساسی بخش‌های مختلف و ارتقای اقتصاد و شرایط اجتماعی، کاهش نرخ بیکاری، بهبود سرانه درآمد و گسترش سلامتی بر طبق مسئولیت اجتماعی بانک است. چهارمین اولویت بانک رضایت شغلی برای کارمندان، تشخیص

هماهنگی بیش‌تر بین کارمندان بخش‌های اداری و فراهم کردن ابزارهای افزایش توانایی و کارایی آن‌ها، مهیا کردن سیستم‌های عادلانه و مؤثر حقوق، پاداش و بهبود شانس دستیابی به سطح بالای رضایت شغلی آن‌هاست. پنجمین ارزش بانک، بانکداری اسلامی و مشارکت کامل در انجام فعالیت‌های بانکداری اسلامی براساس قوانین متنوع شریعت اسلام است. تعالی و برتری به‌عنوان ششمین اولویت بانک عبارت است از بهترین بودن در همه فعالیت‌ها، مشارکت بانک در بهبود خدمات بانکی و حفظ بهترین خدمات برای مشتریان. در رسیدن به این اهداف مراجعی عملیات و ادارات بانک را تحت نظارت کامل قرار می‌دهند که مهم‌ترین آن بانک مرکزی مصر است. بانک مرکزی کشور مصر، بانک فیصل را به‌عنوان یک بانک تجاری- خصوصی شناخته است که تحت همه قوانین، مقررات و تصمیماتی که تمامی فعالیت‌های بانکی درون کشور را مدیریت می‌کند و داد و ستد آن با ارز خارجی و داخلی معتبر است. از آنجا که بانک اسلامی فیصل یکی از بانک‌هایی است که در کشور مصر فعالیت دارد، به انجمن بانک‌های مصر نیز پیوسته است و تحت همه قوانین، مقررات و تصمیماتی است که تمامی فعالیت‌های بانکی درون کشور را مدیریت می‌کند که قبلاً توسط قوانین بانک‌ها و اعتبار شماره ۱۵۹ سال ۱۹۸۱ و اصلاحیه آن آمده است. نظارت بانک مرکزی مصر شامل بازرسی دوره‌ای جامع اطلاعات و دفاتر ثبت، به‌علاوه تأیید صحت دارایی‌ها و کارکردهاست. افزون بر این، بانک مرکزی مصر با گذاردن قوانین و مقرراتی بر کارکردها و تراکنش‌ها، انواع مشخصی از فعالیت‌هایی که بانک انجام می‌دهد را محدود می‌کند. بانک مرکزی تعیین اعضای هیئت مدیره و انتخاب مدیران عالی را برعهده دارد. نظارت بانک مرکزی مصر شامل کنترل اطلاعاتی است که به‌طور دوره‌ای تمامی فعالیت‌های بانک و نتایج آن را برای رسیدگی به اجرای سیاست‌ها و قوانین و تصمیم‌هایی که گرفته می‌شود؛ پوشش می‌دهد و پیگیری توسعه بانک در رسیدگی به اهداف و پروژه‌های ملی و متعهد به دستورات آن با ارائه گزارش‌های مورد نیاز ماهانه به هیئت عمومی نظارت بر بانک‌هاست. همچنین بانک مرکزی مصر مرتباً به بازرسی فعالیت‌ها و امضای صورت‌های مالی بانک می‌پردازد. افزون بر این تمام فعالیت‌های بانک، تحت بازرسی هیئت نظارت مذهبی است که همه قراردادهای مبادله‌ای را امضاء و اجرای عملی آن تراکنش‌ها را بازرسی می‌کند. ناظران بیرونی نیز روش‌های حسابداری بانک را نظارت می‌-

کنند. شورای نظارت مذهبی، عقاید قانونی را درباره تراکنش‌ها، داد و ستدها و فعالیت‌های مختلف به بانک می‌دهد و اینکه آیا آن‌ها منطبق با اصول شریعت هستند یا نه؟ و بازنگری دوباره تمامی داد و ستدها و فعالیت‌های بانک را برای مشخص کردن اینکه فعالیت‌های بانک و داد و ستدهای آن که قبلاً به هیئت ارائه شده براساس قوانین شریعت باشد و فعالیت‌هایی که بدون ارجاع به هیئت انجام شده موافق با قوانین آن بوده است، انجام می‌دهد.

بانک دو حسابرس مالی نیز دارد که توسط مجمع عمومی برای نظارت فعالیت‌های بانک و رسیدگی به دارایی‌ها و بدهی‌های بانک در طول سال مالی منصوب شده‌اند. اگر موقعیت هر کدام از آن‌ها در طول سال خالی شود، هیئت مدیره بی‌درنگ جانشینی انتخاب می‌کند. حسابرسان حق بازرسی اسناد و مدارک ثبت شده بانک را دارند و می‌توانند اطلاعات و توضیحات لازم مورد نیاز برای تکمیل کارشان را درخواست کنند.

بانک فیصل در انجمن بانک‌های مصری، سازمان حسابداری و حسابرسی مؤسسات مالی اسلامی، شورای ارشد مؤسسات مالی و بانک‌های اسلامی بحرین و هیئت خدمات مالی اسلامی^۱ مالزی نیز عضویت دارد.

۲-۱- فعالیت‌های سرمایه‌گذاری

بر هیچ کس پوشیده نیست که فعالیت‌های سرمایه‌گذاری اساس اصلی بانکداری اسلامی را معرفی و آن‌ها را متمایز از سایر بانک‌ها می‌کند. کارایی این عملیات، شاخص واقعی اجرای درست عملیات بانکداری اسلامی به‌طور عمومی برشمرده می‌شود. چارچوب چنین فعالیت‌هایی بر پایه چندین عامل استوار است که اولین و مهم‌ترین عامل، انتقال حجم مناسبی از منابع ثابت و متنوع شده است. سپس استفاده از این منابع در راهی که سیاست اقتصادی و اهداف توسعه‌ای کشور را ارتقاء دهد. در حالی که همواره وفادار به اجرای محض قوانین شریعت اسلام باشد. عامل دوم مدیریت درست سرمایه در راهی است که توازن بین منابع و درخواست‌ها را در چارچوبی که توسط قانونگذار پولی گذارده

^۱ IFSB

شده با برشمردن نقدینگی و سودآوری مناسب؛ برقرار کند. از این‌رو بانک فیصل منابع خود را از دو طریق فراهم می‌کند، اولین آن از طریق منابع داخلی شامل سرمایه پرداختنی، ذخایر و منابع ذخیره و دومین منبع همان منابع بیرونی است که در حساب‌های مشتریان و جریان‌های سپرده معرفی می‌شود. براساس این سیاست فرم‌های سرمایه‌گذاری بانک بر پایه سرمایه‌گذاری از طریق قراردادهای مشارکت، مضاربه، فروش مباحه، فروش سلم و استصناع، تجارت مستقیم به‌علاوه شرکت‌های الحاقی و سهام بودن در سرمایه آن‌هاست.

بانک به طور مستقیم قسمتی از سرمایه خود را در تأسیس شرکت‌های مرتبط که مطابق قانون شریعت هستند سرمایه‌گذاری می‌کند یا در سرمایه شرکت‌ها با طرف‌های دیگر همکاری می‌کند. بانک در پراکندن پرتفوی سرمایه‌گذاری مستقیم خود برای پوشش تمامی زمینه‌های فعالیت اقتصادی (کشاورزی، صنعتی، سپرده سرمایه‌گذاری، بانک‌های اسلامی، تجارت، خدمات) همراه با اعطای شرایط ویژه به پروژه‌های ضروری اقتصاد به‌خاطر نقش حیاتی در ارتقای توسعه کشور و ایجاد فرصت‌های شغلی برای شهروندان مشتاق است، علاوه بر فراهم ساختن نیازهای پایه‌ای مردم. نقش بانک تنها به مشارکت در سرمایه این شرکت‌ها محدود نمی‌شود؛ بلکه به اجرای تمامی نیازهای مالی براساس قوانین اسلامی آن‌ها گسترش می‌یابد. این شرکت‌ها در گشایش زمینه‌های جدید فعالیت برای بانک سهام‌اند؛ در برابر به افزایش توانایی بانک در گسترش ابزارهای مالی اسلامی که نیاز به موشکافی زیاد در انتخاب مشتریان دارد، کمک می‌کند.

دو نمونه از صندوق‌های سرمایه‌گذاری^۱ که این بانک تأسیس کرده است؛ صندوق سرمایه‌گذاری بانک اسلامی فیصل مصر^۲ و صندوق سرمایه‌گذاری بانک تجارت جهانی و بانک اسلامی فیصل مصر^۳ است. این دو صندوق تحت ممیزی و تجدید نظر صریح هیئت نظارت مذهبی این بانک می‌باشند. سرمایه صندوق سرمایه‌گذاری بانک اسلامی فیصل

^۱ Mutual Fund

^۲ FIBE's Mutual Fund

^۳ FIBE & CIB Mutual Fund

مصر تحت مدیریت «ای اف جی - هرمس»^۱ است. اهداف صندوق سرمایه‌گذاری بانک تجارت جهانی و بانک اسلامی فیصل مصر تشخیص حداکثر توسعه ممکن سرمایه‌گذاری بدون قرار گرفتن در معرض ریسک بالا برای تأمین سرمایه‌دارایی‌ها، استفاده از پیشرفت بازار سرمایه و توسعه شاخص‌های اجرایی تسعیر سهام تحت حمایت توسعه اقتصاد داخلی، فعالیت فرآیند خصوصی‌سازی و پیشنهاد به شرکت‌های بیش‌تر برای شرکت در پذیره‌نویسی عمومی است. همان‌گونه که از اهداف آن پیداست سیاست سرمایه‌گذاری آن محافظه‌کارانه و همراه با کاهش ریسک است که از طریق تنوع سرمایه‌گذاری براساس قوانین شریعت اسلامی و تأیید هیئت نظارت مذهبی بانک انجام می‌پذیرد. بی‌تردید همکاری بین بانک فیصل و بانک تجارت جهانی در تأسیس صندوق، از موفقیت صندوق و بهبود اهداف آن حمایت می‌کند. مدیریت این صندوق از جانب بانک فیصل مصر و بانک تجارت جهانی در سال ۲۰۰۴ به شرکت سهامی مشاع مدیریت‌دارایی «سی آی»^۲ یکی از شرکت‌های بانک مرکزی مصر تفویض شده و گواهی‌های سرمایه‌گذاری می‌توانند از هر دو بانک و شعب آن‌ها خریداری شوند. فرآیند خرید و فروش طبق اصلاحیه با تأیید مرجع ناظر مالی در ۲۰۱۳/۱۰/۱ انجام و در وب سایت بانک منتشر شده است. در زمینه سرمایه‌گذاری در بانک فیصل اداره متولی سرمایه‌گذاری^۳ نیز وجود دارد که برای ارتقا و بازاریابی پروژه‌های مسکن و ویلاهای گردشگری در شهرهای جدید در زمینه تبلیغ و بازاریابی پروژه‌های مسکن به‌عنوان آژانس خرید و فروش خانه و واحدهای تجاری، زمین و زمین‌های کشاورزی، در دهکده‌های گردشگری با تبلیغ و بازاریابی دهکده‌های گردشگری در مناطق مختلف العین، السخنه، ساحل شمالی، هورجده و ... و در زمینه املاک و مستغلات به عنوان آژانس خرید و فروش واحدهای مسکونی، واحدهای تجاری، دولتی، زمین، زمین‌های آباد و کشاورزی فعالیت می‌کند. این اداره همچنین در همکاری با شرکت‌های خبره در زمینه نمایشگاه‌های خارجی یا داخلی؛ نمایشگاه‌های مخصوصی از جمله نمایشگاه

¹ EFG - HERMES

² CI

³ Investment Trustee

املاک و مستغلات، نمایشگاه قاهره، نمایشگاه اسکندریه و نمایشگاه جدّه را در زمینه‌های مختلف مدیریت می‌کند.

این اداره در همکاری با شرکت‌های خوش نام و دفاتر مشاوره تخصصی، سازمان ارزش‌گذاری و رتبه‌بندی را برای تمامی دارایی‌ها و تضمین‌ها انجام می‌دهد.

۳-۱- تجهیز منابع

تجهیز منابع بانک فیصل از طریق انواع حساب‌های حساب جاری، حساب سرمایه‌گذاری بدون هزینه بر پایه پوند مصر و دیگر ارزهای خارجی، حساب سرمایه‌گذاری بدون هزینه بر پایه یورو، حساب‌های مشترک، حساب سرمایه‌گذاری خردسالان، حساب سرمایه‌گذاری برای مقاصد خاص برای مشارکت در سرمایه‌گذاری در عملیات یا پروژه‌های بزرگ، انجام می‌پذیرد. در این میان دارندگان حساب‌های جاری و حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری دویار در سال از طریق قرعه‌کشی بانک (از مخارج بانک) فرصت انجام سفر حج عمره را خواهند داشت. این امتیاز برای دارندگان گواهی‌های سپرده نیز فراهم است. سایر امتیازها و جوایزی که بانک برای دارندگان حساب‌های جاری و سرمایه‌گذاری و گواهی سپرده در نظر گرفته است، شامل آزادی حق برداشت و سپرده‌گذاری به آسانی در هر زمان در حساب‌های جاری و سرمایه‌گذاری، نگهداری امن نامه‌نگاری همه مشتریان در بانک برای درخواستی که شخصاً در هر زمان برگردانده شود، اعطای اولویت به دارندگان حساب سرمایه‌گذاری و گواهی‌های سپرده در خرید یا ساخت واحدهای مسکونی یا کالاهای بادوام، ارسال صورتحساب دوره‌ای یا طبق درخواست به مشتریان و تبدیل سرمایه‌گذاری خرید دارندگان حساب‌های سرمایه‌گذاری از طریق فروش مراحه با تضمین سپرده آن‌ها؛ برای مثال خرید واحدهای مسکونی، خودرو، کالاهای بادوام می‌شود.

دارندگان حساب‌های سرمایه‌گذاری برای مقاصد خاص در سود واقعی پروژه پس از اتمام اجرا و بازاریابی آن سهیم‌اند و امکان دستیابی به وام قرض‌الحسنه را که توسط حسابشان تضمین می‌شود؛ براساس دوره و شرایط بانک یا خرید نیازهایشان (قرارداد فروش مراحه) با تضمین توسط ترازنامه‌شان دارند. همچنین دارندگان حساب‌های سرمایه‌گذاری و

گواهی‌های سپرده در خرید یا ساخت واحدهای مسکونی یا کالاهای بادوام دارای اولویت هستند.

در مورد برداشت از حساب سرمایه‌گذاری بدون هزینه بر مبنای پوند مصر و دیگر ارزهای خارجی، پیش از پایان دوره چهار ماهه، هیچ درآمدی در آن دوره چهار ماهه حاصل نمی‌شود.

همچنین بانک فیصل با برخی بانک‌ها و شرکت‌های بین‌المللی نیز مراوده‌های مالی دارد که بدین‌منظور طرف‌های معامله حساب‌هایی در این بانک و بانک فیصل نیز حساب‌هایی نزد طرف‌های معامله خود دارند.

۴-۱- خدمات

خدماتی که بانک فیصل به مشتریان ارائه می‌دهد شامل بانکداری اینترنتی است که از طریق این خدمت بانکی انواع تقاضانامه‌ها و دستورالعمل‌ها در دسترس مشتریان قرار می‌گیرد.

ویزا الکترون، خدمات به اشخاص، خدمات برون مرزی (بین‌المللی) و خدمات اوراق بهادار از طریق اداره کل حفاظت امانت از دیگر خدمات این بانک به مشتریان است.

۵-۱- تخصیص منابع

تخصیص منابع بانک فیصل مصر در بازار داخلی، از طریق داد و ستد تولیدی و تجاری با فراهم کردن سرمایه لازم فعالیت‌های بخش اقتصادی به تخصیص منابع می‌پردازد و از آنجا که اهمیت ویژه به بخش تولید از ضروریات اقتصاد ملی است بانک در این زمینه، امور مالی خود را از طریق روش‌های مالی مشارکت، مضاربه، فروش مرابحه، فروش سلم، خدمات اجاره و استصناع دنبال می‌کند.

در روش مشارکت بر پایه تقسیم سود و زیان بانک با مشتریان در تمام عملیات تجاری، صنعتی، کشاورزی و خدمات مشارکت می‌کند و رابطه بین بانک و مشتریان رابطه همکاری بوده و رابطه دائن و مدیون نیست. هر یک از طرفین با سهم شناخته شده‌ای در سرمایه همان‌گونه که سود و زیان معامله طبق سهم هر کدام در پایان تقسیم خواهد

شد، مشارکت می‌کند. سود به این صورت تقسیم خواهد شد که درصد خاصی از سود خالص از مشتری برای مدیریت کم شده و باقی سود بین طرفین به نسبت سهم‌شان تقسیم خواهد شد. در مورد زیان نیز، سرمایه مالک به تنهایی از بین می‌رود و تنها تلاش مضارب بی‌نتیجه بوده، مگر قصور مضارب یا اتمام دوره مضاربه ثابت شود، فقط در آن صورت مضارب مسئول زیان است.

عملیات مضاربه به دو بخش تقسیم می‌شود که اولین آن مضاربه عمومی است و در آن بانک سرمایه‌های موجود را در زمینه‌های سرمایه‌گذاری صرف می‌کند و نوع دوم، مضاربه خاص است که برای پروژه‌های خاص بخش سرمایه‌گذاری هدایت می‌شود، مثال گواهی سپرده‌هایی است که بانک برای سرمایه‌گذاری برج بانک در میدان القلا در دکی منتشر کرده است.

در مورد مضاربه عام، تراز سه ماهه و حساب سود و زیان برای رسیدن به سود خالص که پس از کم کردن سهم بانک به‌عنوان مضارب محاسبه می‌شود. آماده خواهد شد که به‌صورت درصدی قبل از هدایت عملیات بیان خواهد شد. سود خالص بین بانک (پول خودش) و سپرده‌گذاران براساس سهم هر طرف در سرمایه‌گذاری طی عملیات مضاربه توزیع می‌شود. زیان نیز توسط مالک سرمایه جبران می‌شود مگر قصور طرف عامل مضاربه ثابت شود، در چنین موردی آن طرف تمام زیان را تحمل می‌کند.

در مضاربه خاص موقعیت مالی در انتهای دوره مضاربه و تسویه آن انجام می‌شود که این دوره ممکن است بیش‌تر یا کم‌تر از یک سال باشد. یک ترازنامه مخصوص به خوبی حساب سود و زیان فراهم می‌شوند، سپس سود یا زیان براساس دوره و شرایط درج شده در قرارداد آغازین توزیع می‌شود. رابطه بین بانک و تاجر، در چارچوب قراردادهای عملیات سرمایه‌گذاری مثل مضاربه حقوقی، فروش مرابحه، مشارکت، فروش سلم، استصناع و ... است.

در فروش مرابحه مشتری از بانک درخواست خرید کالای خاصی با خصوصیات مشخصی را می‌کند. قیمت نهایی کالا به جزییات قیمت خرید، قیمت پرداختی عرفی و مالیات مشخص شود و دو طرف بر مکان و دوره دریافت کالای خریداری شده و دوره

بازپرداخت قیمت پرداختی بانک توافق می‌کنند. فروش سلم نیز عبارت از فروش کالایی است که در زمان قرارداد در دسترس نیست. خریدار برای کالا در سررسید مبلغی پرداخت می‌کند، لیکن دریافت کالا به دوره‌ای توافقی تأخیر خواهد داشت. این ابزار در اسرع وقت برای کارخانه‌داران، تولیدکنندگان و کشاورزان، نیازهای مالی برای مخارج تولیدی‌شان و همچنین نقدینگی لازم برای عملیاتشان را فراهم می‌کند. بانک با تهیه‌کننده یا کارخانه‌دار برای خرید کالاها بر پایه آماده پرداخت و دریافت کالا در تاریخ آتی توافق می‌کند و سپس این کالاها را به طور مستقیم یا از طریق آژانس‌ها یا مشتریان هدف قرارداد مباحثه در بازار می‌فروشد. خدمات اجاره^۱ به فروش خدمتی با هدف کسب سود اطلاق می‌شود. در این خدمت خریدار تمامی قیمت را یا براساس دوره و شرایط توافق شده به اقساط می‌پردازد یا امکان فروش این خدمت به شخصی دیگر توسط بانک (اجاره‌دهنده) به ارزش اجاره‌ای و شرایط پرداختی متفاوت. در قرارداد استصناع خرید فوری کالا یا ابزاری غیردسترس موردنظر است و کارخانه‌دار رساندن کالا یا ابزار با خصوصیات، قیمت و تاریخ توافق شده سهیم است. در استصناع پرداخت فوری مثل معامله سلم مورد نیاز نیست. این نوع فروش تأمین مالی مورد نیاز تمام کالاهای صنعتی، صنایع تبدیلی و استخراج معدن در هر مرحله‌ای از فرآیند شروع ساخت پنجره، در، ماشین‌ها، کشتی و حتی هواپیما باشد را پوشش می‌دهد.

یکی دیگر از روش‌های تخصیص منابع بانک فیصل مصر در بازار داخلی، عملیات مضاربه با بانک مرکزی مصر است که به منظور حمایت از اقتصاد ملی، بانک تعدادی عملیات مضاربه به بانک مرکزی مصر پیشنهاد می‌کند. این عملیات شامل عملیات سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاری خرید و تولید کالاهای استراتژیک مورد نیاز کشور است. چنین اعمالی از سویی کم کردن بار مسئولیت بودجه عمومی و از سوی دیگر به دستیابی نیازهای عمومی اصلی کمک می‌کنند. در این جهت بانک که مشتاق به فراهم کردن پرداخت، حمایت و مراقبت از توسعه محیط سرمایه‌گذاری از طریق تأمین مالی صنایع، حرفه‌ها و صنعت‌گران خرد است، دارایی مورد نیاز برای توسعه پروژه‌های کوچک موجود

¹ Leasing

برای ارتقای گنجایش و تولیداتشان را فراهم می‌کند، که شامل تأسیس پروژه‌های کوچک برای فراهم‌سازی فرصت تأسیس ایجاد پروژه‌های کوچک جدید و ایجاد فرصت‌های کار است. دارندگان صنایع کوچک، حرفه‌ها و صنعت‌گران می‌توانند سرمایه مناسب را با شرایط آسان از شعب بانک به‌دست آورند.

افزون بر این داد و ستد در بازار داخلی از طریق انتشار انواع گواهی سپرده که گواهی سپرده ۳ ساله با عایدی متغیر با امکان تمدید در پایان دوره و گواهی سپرده ۷ ساله با بازده انباشته (نما)^۱ بوده که منابع مالی این گواهی‌ها پروژه‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت مالی با سود بالا هستند نیز انجام می‌پذیرد.

سیاست بانک درباره سرمایه‌گذاری خارجی متمرکز بر تلاقی نقدینگی و درخواست اوراق با فراهم‌سازی مطالعه دقیق عملیات است. عملیات سرمایه‌گذاری اسلامی محدود است به عملیات کوتاه‌مدت، میان مدت و بلندمدت که مراحله در کالا و فلزات از عملیات کوتاه‌مدت و عبارت است از خرید هر کالا و فلز (نرم یا سخت) با پرداخت آنی قیمت خرید در سیستم پایه فوری نمایان می‌شود. سپس خرید دوباره کالای خریداری شده یا فلز در تاریخی متفاوت از اعتبار خرید در قرارداد پایه فوروارد انجام می‌شود. تحویل و پذیرش در عملیات خرید و فروش باید نزدیک یکدیگر باشد. سود چنین عملیاتی از تفاوت بین قیمت خرید و فروش حاصل می‌شود.

سیستم خرید و فروش ارز از دیگر عملیات کوتاه‌مدت در سرمایه‌گذاری خارجی است که شبیه فرایند مراحله کالاها و مواد معدنی انجام می‌شود، لیکن خرید و فروش به جایگزینی یا مبادله ارزهای رایج. عملیات میان‌مدت شامل عملیات تجارت خارجی است. چنین عملیاتی در تأمین سرمایه تجارت خارجی بین اعراب و کشورهای اسلامی (واردات و صادرات) با ضمانت‌های خوبی که دولت یا بانک مرکزی یا بانک‌های تجاری در این کشورها انجام می‌دهند. دیگری عملیات لیزینگ است. چنین عملیاتی شامل خرید برخی لوازم و ماشین‌آلات با هدف اجاره آن‌ها و تحقق درآمد است، به‌علاوه درآمد کسب شده سرمایه از فروش دوباره آن ادوات و ماشین‌ها در انتهای دوره مالی. چنین عملیاتی به شرکت‌های با

^۱ Namaa

فعالیت فصلی که توانایی تملک ادوات و ماشین‌آلات گران قیمت مانند لودر، بازوهای که در کارهای ساختمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد، سنگفرش جاده‌ها و پل‌ها و ... کمک می‌کند. سومین ابزار در این گروه عملیات املاک و مستغلات است چنین عملیاتی شامل انجام امور مالی از طریق دارایی‌هایی که به‌طور مخصوص برای آن هدف گذاشته شده است انجام می‌شود. در عملیات خرید سرمایه به هدف تملک ساختمان‌ها و زمین‌ها سپس بازسازی و اجاره آن‌ها با نرخ اجاره‌ای که بازده خوبی برای بانک در دوره مشخصی و بعد از آن فروش دوباره آن دارایی سرمایه‌هنگفتی را نصیب بانک خواهد کرد.

عملیات طولانی مدت سرمایه‌گذاری خارجی از طریق سهام اسلامی انجام می‌شود که سرمایه‌گذاری و حمایت تجارت خارجی بین کشورهای اسلامی چه در سطح افراد چه دولت‌هاست، به ویژه اهمیت عملیات صادرات نسبت به واردات برتری دارد. این سهام سودهای مشخص و ریسک سرمایه‌گذاری پایین دارد. دومین دسته از عملیات طولانی مدت صندوق سرمایه‌گذاری^۱ هستند که این صندوق به نیت به‌دست آوردن و انتخاب برخی دارایی‌های مناسب در جهت خرید آن‌ها از پورتفوی که سودرسانی آن از ضمانت قوی بانک‌های درجه اول یا دولت برخوردار باشد بنا نهاده شده است. سرمایه‌گذاری موفق و متناوب شرکت‌هایی که از نظر تجاری سودآورند یا پروژه‌های خوبی که توسط مؤسسات مورد قبول ضمانت می‌شوند و تا حدودی عملیات کوتاه‌مدت سودآور را با تضمین نقدینگی بالا انجام می‌دهند و همانند تجهیز منابع داخلی عملیات مضاربه اسلامی نیز در بخش سرمایه‌گذاری خارجی انجام می‌شود که بانک در آن مالک سرمایه و طرفی است که از سرمایه‌گذاری سود می‌برد و مدیریت عملیات سرمایه‌گذاری را برعهده دارد و مضارب نامیده می‌شود. (شریک کار)

در راستای انجام رسالت اجتماعی و رشد و رونق بانکداری اسلامی و حمایت از مردم کشور مصر، بانک فیصل فعالیت‌های اجتماعی شامل صندوق زکات و برگزاری مسابقات

^۱ Mutual Fund

سالانه قرآن کریم با اهداء جوایز ارزنده، تأسیس پرورشگاه، حساب‌های سرمایه‌گذاری خیریه، عملیات مالی بدون سود را در برنامه‌های خود گنجانده است. خدمت اجتماعی بانک توسط صندوق زکات یا اعطای خیرات انجام می‌شود که یکی از مهم‌ترین قسمت‌های بانک فیصل مصر است. از ویژگی‌های نخستین بانک اسلامی در مصر این است که در اطاعت از قوانین شریعت اسلام پرداخت زکات از پیش تعیین شده بر روی سرمایه بانک را انجام می‌دهد. صندوق از نظر مالی، مدیریتی و بودجه آن مستقل است.

همچنین بانک ممکن است هدایای افراد و مؤسسات را با هدف مصرف آن‌ها در زمینه خدمات اجتماعی و کمک قبول کند. چنین هدایایی باید توسط تصمیم هیئت مدیره پذیرفته شود.

صرف نظر از منابع، مسئولان صندوق، بیش‌ترین تلاش‌شان را برای توسعه منابع صرف می‌کنند. صندوق زکات را با کسر زکات از سود مشخص شده حساب‌های سپرده‌گذاران به هدف رضایت مشتریان دریافت می‌کند. این منابع به‌طور پیوسته و گاهی به میزانی که پول زکات مشتریان بیش از هدایای خود بانک شوند، رشد می‌کنند. خیلی از افرادی که مشتری بانک نیستند - پس از رضایت از خدمات صندوق زکات - پول زکات خود را به این قصد که در مصارف حلال صرف شود در صندوق سپرده‌گذاری کرده‌اند.

۶-۱- موارد مصرف

اولویت اول مدیران صندوق، انتشار سرمایه‌های در دسترس بین نیازمندان است و در جایگاه دوم نگرانی توسعه منابع صندوق است.

کمیته‌ای در بانک صندوق زکات را مدیریت می‌کند و همه شعب مشتاقانه به‌دنبال سیاستی هستند که متضمن بهترین استفاده از پول زکات، در راه‌هایی که به عدالت و وحدت اجتماعی منجر شود، هستند.

سیستم حساب‌های نیکوکارانه برای تضمین دادن عموم مسلمانان درباره شناسایی دو هدف تضمین کردن درآمد منظم برای مصرف در اهداف خیرخواهانه و دوم فراهم کردن ابزاری آسان برای ادامه اعانه یا صدقه است. در راستای اهداف نیکوکارانه بانک وام‌های خیرخواهانه بدون سود قرض الحسنه به آن‌هایی که نیازمندند یا در شرایط بحرانی‌اند می‌پردازد. این وام‌ها بدون بازده برگردانده می‌شوند.

۷-۱- فعالیت‌های فرهنگی

فعالیت‌های بانک تنها به بانکداری، امور مالی و فعالیت‌های اجتماعی محدود نمی‌شود. بلکه شامل فعالیت‌هایی در زمینه فرهنگی نیز می‌باشد. بانک فیصل توجه ویژه‌ای به ارتقاء و آشنا کردن مفهوم اقتصاد اسلامی به صورت عام و بانکداری اسلامی به‌طور خاص در بین کارمندان و عموم مردم دارد. برای دستیابی به این هدف، بانک گام‌های زیر را برمی‌دارد:

اول- شرکت در همایش‌های داخلی یا بین‌المللی

دوم- پذیرش نمایندگان خارجی برای آگاهی از فعالیت‌های مختلف بانک از طریق تجربیات آن‌ها

سوم- کتابخانه بانک شامل کتاب‌های مرجع در تمامی زمینه‌های علمی برای کارمندان و دانش‌آموزان مؤسسات علمی مصر است و دارای سیستم اتوماتیک است.

۸-۱- فواید مالی برای کارمندان

بانک فواید مالی بسیاری را به صورت حقوق خوب و پاداش‌های فصلی در اعیاد و فصول به آن‌ها اعطا می‌کند، به علاوه سود سالانه‌ای بین کارمندان برای ایجاد انگیزه انجام بهتر کار منتشر می‌شود. همچنین فوایدی را به صورت مراقبت‌های درمانی برای کارمندان و خانواده آن‌ها، سرمایه‌ای به صورت پاداش پایان خدمت، تجلیل از فرزندان کارمندان که موفق به کسب رتبه‌های برتر شده‌اند و فراهم کردن فرصت‌های انجام حج عمره در نظر گرفته است. بانک همچنین اتحادیه‌ای برای فراهم‌سازی خدمات برای کارمندان دارد.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بانک‌های اسلامی علاوه بر فراهم کردن امکانات بانکداری اسلامی برای مسلمانان و غیرمسلمانان درون کشور و خارج از مرزهای آن، طیف وسیعی از فعالیت‌های اجتماعی و اسلامی را به منظور شناسایی و رونق بانکداری اسلامی با رعایت کلیه دستورات و ضوابطی که توسط هیئت شریعت اسلامی مستقر در آن‌ها نظارت می‌شود، فراهم کرده است. بانک‌های اسلامی در سراسر دنیا با جذب غیرمسلمانان چه از طریق فعالیت‌های اجتماعی و چه فعالیت‌های اقتصادی که درون کشور متبوع انجام می‌دهند، توانسته‌اند به گسترش عدل و دادی که هدف دین مبین اسلام است دست یابند. به‌رغم وجود دولت غیرمسلمان، با وجود داشتن کمیته‌های شریعت، اصول اسلامی به‌درستی در این بانک‌ها رعایت می‌شود و شبهه‌ای در این امر نیست.

در مطالعه این بانک اسلامی مواردی مشاهده شد که می‌تواند به بهبود وضعیت نظام بانکی کشورمان کمک کند:

اول- نظارتی که بانک مرکزی هر کشور بر بانک‌های فعال در آن دارد؛ نظارتی همه‌جانبه است که در صورت عدم رعایت مقررات عواقب وخیمی برای بانک خاطی در بر خواهد داشت. در کشور ما این مورد محافظه کارانه انجام شده است و با وجود شمار بسیاری از خاطیانی که به فعالیت اقتصادی خود ادامه می‌دهند، این قطعیت کم‌تر دیده می‌شود. یکی از دلایل آن تعدد بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری و در نتیجه شعب آن‌ها در سراسر کشور است که امکان بررسی دقیق را کم‌تر می‌کند. در حالی که تعداد شعب بانک‌های اسلامی که در سطح اول دنیا فعال‌اند بسیار محدود و حساب شده است.

دوم- وجود هیئت شریعت در بانک‌های اسلامی سراسر دنیا اطمینان دولت‌ها و مشتریان‌شان را از اجرای قوانین اسلامی در آن‌ها فراهم می‌کند. در حالی که در کشور ما به‌دلیل داشتن حکومت اسلامی، لزوم وجود چنین هیئتی احساس نمی‌شود. در حالی که حضور چنین هیئتی یا همانند آن در هر یک از بانک‌های کشور می‌تواند به رعایت دقیق اصول و عقود اسلامی در آن‌ها کمک شایانی کند و راه‌های مختلف دور

زدن نظام بانکی توسط مشتریان از جمله عدم استفاده از تسهیلات در جایی که به همان قصد دریافت کرده‌اند را ببندد.

سوم- اولویتی که به دارندگان حساب‌های سرمایه‌گذاری و گواهی‌های سپرده در خرید یا ساخت واحدهای مسکونی یا کالاهای با دوام توسط بانک فیصل داده شده نمونه خوبی از امتیازاتی است که بدون ایجاد حقی برای مشتری و بدون ایجاد شبیه در کشور ما نیز می‌تواند رعایت شود.

چهارم- اعطای جوایز نه بخاطر جذب سپرده که برای تشکر از سپرده‌گذاری مشتریان باشد تا مردم با هدف کسب جایزه اقدام به سپرده‌گذاری در بانک‌ها نکنند. تعداد کم این جوایز در بانک فیصل نشانه تشکر از مشتریانش است. در حالی که تعداد بسیار زیاد این جوایز در بانک‌های کشور ما موجب ایجاد شبیه خواهد شد.

پنجم- در عقود مشارکتی سود حاصل شده در پایان دوره محاسبه و براساس قرارداد منعقدہ قسمت شود، نه این‌گونه باشد که برای مثال در مورد اوراق مشارکت با پرداخت سود علی‌الحساب که از قبل تعیین شده بدون محاسبه سود نهایی در پایان دوره سرمایه‌گذاری، تنها به سود پرداخت شده طی دوره که دقیقاً منطبق بر بهره ایست که در شرایط ربوی پرداخت می‌شود، اکتفا شود.

ششم- رعایت ضوابط دینی و اسلامی از جمله پرداخت زکات توسط بانک‌های اسلامی سپرده‌گذاران را از رعایت ضوابط و اصول اسلامی در بانک متبوع‌شان مطمئن نموده و شبهات موجود در باره عملکرد آن‌ها را کم‌تر خواهد کرد. این فعالیت‌های اجتماعی اسلامی می‌تواند شامل هرگونه خدمتی از جمله تنظیم وصیت‌نامه، بیمه عمر که در برخی بانک‌های خصوصی انجام می‌شود و خدماتی از این دست باشد.

هفتم- فعالیت‌هایی که بانک‌های کشورمان در زمینه فرهنگی انجام می‌دهند به سایر خدمات در جهت تأمین رفاه اجتماعی نیز تسری یابد. برای نمونه مدرسه‌سازی تنها محدود به ساخت ساختمان مدرسه نباشد، کمک به آموزش کودکان و جوانان نیز در ادامه این تلاش در رسیدن به این هدف تأثیرگذار خواهد بود.

هشتم- سرمایه‌گذاری با شرکت‌ها و بانک‌های معتبر جهانی. برای مثال در مورد بانک فیصل صندوقی مشترک آن با بانک جهانی در بهبود جایگاه و شأن بانک‌های کشورمان در سطح بین‌المللی مؤثر خواهد بود.

پی‌نوشت‌ها

۱- بر پایه ارزش تاریخی و ادامه دستور بانک مرکزی مصر

۲-

The Egyptian Endowments Authority (Awkaf Authority)	15.35
Al-Bahrain Shamel Bank	9.33
Dar-Al-Mal Al-Islami	9.13
DMI Administrative Services Ltd.	9.02
His Royal Highness Prince Mohammed Al-Faisal Al-Saud and his family	5.75
Faisal Investment Bank - Bahrain	4.70
Faisal Islamic Bank / Jersey	3.25
Islamic Company of the Gulf Investment - Al-Sharja	2.99
the Gulf Company for Financial Investments	2.55
the Egyptian Company for Investments	2.42
Faisal Islamic Bank of Sudan	2.19
Others	33.32
Total Equity	100.00

۳- افزون بر قانون خاص شماره ۴۸ سال ۱۹۷۷ که تحت آن بانک تأسیس شد و اصلاحیه‌های آن که آخرین آن قانون شماره ۹۷ سال ۱۹۹۶ بوده است. بانک فیصل در بانک مرکزی مصر به‌عنوان بانک تجاری تحت قانون شماره ۸۸ سال ۲۰۰۳ نظام بانکی ثبت شده است. همچنین تحت نظارت بانک مرکزی مصر

۴- تا مجمع بعدی

۵- ارز رایج برای تعهد پرداخت، ارزش‌گذاری دارایی‌ها، بدهی‌ها و بازخرید گواهی سرمایه‌گذاری پوند مصر است.

۶- یکی از شرکت‌های اصلی از نظر تعداد مشتریان و حجم دارایی‌های تحت مدیریت و از اولین کمپانی‌های تخصصی در این زمینه شمرده می‌شود.

۷- صندوق سرمایه‌گذاری بانک فیصل مصر با دوره برگشت متناوب (در ۲۰۱۵/۱۹/۰۴ به قیمت ۸۵/۷۰ پوند مصر) بعد از تقسیم ۷۰ پوند سود سهام از آغاز فعالیت. گزارش هر ۴ ماه یکبار FIBE's با دوره برگشت متناوب و صندوق سرمایه‌گذاری FIBE and CIB با سود انباشته (AMAN) در تاریخ ۱۹/۰۴/۲۰۱۵ به قیمت ۵۵.۸۲ پوند مصر.

گزارش هر ۴ ماه یکبار به صندوق سرمایه‌گذاری با سود انباشته FIBE and CIB. این صندوق با میزان سهام ۵۰ میلیون پوند مصر که به ۵۰۰ هزار گواهی سپرده با ارزش اسمی ۱۰۰ پوند مصر تقسیم شده، شروع شد. حداقل خرید ۱۰ گواهی برابر ۱۰۰ پوند مصر. هدف صندوق، تشخیص حداکثر توسعه ممکن سرمایه‌گذاری و توزیع سود در هر نیمه سال برای دارندگان گواهی‌ها است. تعهد پرداخت در گواهی‌های سپرده سرمایه‌گذاری برای مصری‌ها و خارجی‌ها خواه اشخاص قانونی و عادی بدون سقف محدودیت در دسترس است. سرمایه‌گذاری با استقبال زیادی از آغاز آن در ۲۵/۹/۲۰۰۶ در بین مشتریان هر دو بانک روبه‌رو شد. پذیره‌نویسی در تاریخ ۱۵/۱۰/۲۰۰۶ با صدور ۲۳۴ میلیون پوند مصر گواهی در مقابل مقدار هدف ۱۰۰ میلیون پوند مصر در ابتدا بسته شد. سرمایه دوره ۲۵ ساله داشته و فرم قانونی گشایش سرمایه با سود انباشته با تصویب بانک مرکزی مصر و اجازه قانونی بازار سرمایه منتشر می‌شود. تعهد پرداخت، ارزش‌گذاری دارایی‌ها و بدهی‌ها و بازخرید گواهی سرمایه‌گذاری تحت پوند مصر انجام می‌شوند.

۸- در هزینه‌های بانک فیصل سالانه شانس ۸۰ برنده را از میان دارندگان حساب‌های سرمایه‌گذاری و گواهی سپرده‌ها (نه با ارزش کم‌تر از ۵۰۰۰ لیر مصر یا معادل ارز خارجی آن که ۶ ماه از زمان آن سپری شده باشد) پیشنهاد می‌دهد. برندگان دوبار در سال از طریق قرعه‌کشی که با کامپیوتر بانک انجام می‌شود، تعیین می‌شوند.

۹- تبدیل سرمایه‌گذاری به فروش مباحه و با تضمین سپرده آن‌ها

ردیف	طرف حساب	(شماره حساب)	کشور
١	United Bank of Albania, Tirana	221803	Albania
٢	Faisal Islamic Bank of Kibris, Lefkosa	84900	Kibris
٣	البنك الإسلامي السوداني - الخرطوم	85500	السودان
٤	بنك تنمية الصادرات - الخرطوم	109000	السودان
٥	بنك فيصل الإسلامي السوداني - الخرطوم	115600	السودان
٦	بنك التنمية التعاوني الإسلامي - الخرطوم	261341	السودان
٧	بنك الشمال الإسلامي السوداني - الخرطوم	173478	السودان
٨	البنك الإسلامي الأردني - عمان	173751	الأردن
٩	البنك الإسلامي اليمني للتمويل والاستثمار - صنعاء	230590	اليمن
١٠	بنك التضامن الإسلامي الدولي - صنعاء	230629	اليمن
١١	بنك سبأ الإسلامي - صنعاء	241250	اليمن
١٢	بنك التضامن الإسلامي - الخرطوم	245340	السودان
١٣	مصرف اليمن البحرين الشامل - صنعاء	261143	اليمن
١٤	العمودي للصرافه والتجاره - جدّه	895200	المملكه العربيه السعوديه
١٥	بنك البلاد - الرياض	945000	المملكه العربيه السعوديه
١٦	مصرف الراجحي - الرياض	152700	المملكه العربيه السعوديه
١٧	شركة الفردان للصرافه - أبو ظبي	129500	دولة الإمارات العربيه المتحده
١٨	شركة الرستمانى الدولية للصرافه - دبي	230568	دولة الإمارات العربيه المتحده
١٩	شركة لارى للصرافه - أبو ظبي	808000	دولة الإمارات العربيه المتحده
٢٠	مؤسسة الأنصاري للصرافه - أبو ظبي	174911	دولة الإمارات العربيه المتحده
٢١	مؤسسة رضا الأنصاري - دبي	805550	دولة الإمارات العربيه المتحده
٢٢	الشركة الكويتيه البحرنيه للصرافه الدوليه - الكويت	247434	دولة الكويت
٢٣	بيت التمويل الكويتي - الكويت	803520	دولة الكويت
٢٤	بنك بوبيان - الكويت	874041	دولة الكويت
٢٥	شركة البحرين للصرافه - الكويت	225630	دولة الكويت
٢٦	شركة الصرافه الوطنيه - الكويت	808500	دولة الكويت
٢٧	شركة المزينى للصرافه - الكويت	805000	دولة الكويت
٢٨	شركة الملا العالميه للصرافه - الكويت	895300	دولة الكويت
٢٩	مجموعه الأمان الدولي للصرافه - الكويت	802000	دولة الكويت
٣٠	مصرف قطر الإسلامي - الدوحه	872000	دولة قطر
٣١	بنك قطر الدولي الإسلامي - الدوحه	805001	دولة قطر
٣٢	شركة الخليج للصرافه - الدوحه	129700	دولة قطر
٣٣	شركة الدار لاعمال الصرافه - الدوحه	807550	دولة قطر
٣٤	شركة الفردان للصرافه - الدوحه	129600	دولة قطر
٣٥	مؤسسة بحرين إكسبريس للصرافه - المنامه	807500	مملكه البحرين
٣٦	مصرف عجمان - عجمان	805200	دولة الإمارات العربيه المتحده
٣٧	شركة اللارى للصرافه - الدوحه	895400	دولة قطر
٣٨	بنك الكويت الدولي	805300	دولة الكويت
٣٩	UBAF Hong Kong	937000	Hong Kong

-۱۱

ABA /CHIPS UID Routing No	A/C (1)	پول	طرف حساب	کشور
ABA : 021000018.Chips UID : 379071	803-3388-676	USD	Bank of New York Mellon	USA
CHIPS ROUTING NO. 0002 CHIPS UID 278422	400048493	USD	JPMorgan Chase N.A. N.Y.	USA
ABA:021001033 CHIPS UID:299000 CHIPS Routing No.0103	04039607	USD	Deutsche Bank Trust Company Americas	USA
IBAN:FR76 438990000196 17200 103092 IBAN:FR76 4389 9000 0196 17200 151092	01096172001030 01096172001510	USD EUR	UBAF,Paris	France
IBAN:FR76 3000 6000 0120 5341 4000 070 IBAN:FR76 3000 6000 0120 5341 3200 014	20534140000 20534132000	USD EUR	Credit Agricole	France
	675111310315	EUR	Byblos Bank	Belgium
IBAN:IT23X 0306940101100100001301 IBAN:IT05D0306940101100100003677	100100001301 100100003677	USD EUR	Intesa San Paolo Spa	Italy
IBAN:IT45J03203317EUR 000045029	00995/0000008334200	EUR	Unicredit Group Spa	Italy
IBAN: GB22BACM40513200102336 IBAN: GB41BACM40513200100054 IBAN: GB29BACM40513200101240	0000102336 0000100054 0000101240	USD EUR GBP	British Arab Commercial Bank	England
	1000110106001 1000110106057 1000110106000	USD EUR GBP	National Bank of Egypt UK Ltd-London	England
	52018510800	SEK	Skandinaviska Enskilda Banken	Sweden
	39527902126 SEK	Sek	Nordeabank Sweden	Sweden
	5000001417	DKK	Nordeabank Denmark	Denmak
	40088909001 EUR 400887909000 CHF 400887909000	EUR CHF USD	Commerzbank Franakfurt AG	Germany
IBAN: AT 221200012717416801	12717416801 EUR	EUR	Unicredit Bank Austria	Austria
IBAN: SA8920000009250307849940 IBAN: SA2420000009250307840440 IBAN: SA2620000009250309953840	9250307849940 9250307840440 9250309953840	SAR USD EUR	Riyad Bank	KSA
IBAN: SA71500000010188417000	010188417000	SAR	Saudi Hollandi Bank	KSA
IBAN: SA7880000100608010011304		SAR	Al Rajhi Bank-Riyadh	KSA
	0003743284 0003771997	SAR USD	SAMBA Financial Group	KSA
SA5410000055535354010306	55535354010306	USD	National Commercial Bank-Jeddah	KSA
	01/209/030018	USD	BANQUE MISR-ABU DHABI	UAE
	6530421790	JPY	The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Ltd.	Japan
	10096172001110	JPY	UBAF Tokyo	Japan
	090101178827	USD	Banco de Sabadell sa	Spain

۱۲- جهت گشایش حساب، معامله با سازمان‌های سرمایه‌گذاری، بازاریابی، گشایش اعتبار اسنادی، انتشارنامه ضمانت، ایجاد سپرده ثابت به پوند مصر، تعویض آدرس پستی مشتری، صدور دسته چک، انتشار برات، خرید گواهی سپرده سه ساله، انتشار کارت بانکی فیصل، خرید گواهی سپرده هفت ساله و بروزرسانی اطلاعات شخصی مشتریان و دستورالعمل‌های دائمی برای افزایش درآمد حساب سرمایه‌گذاری

۱۳- سیستم تحویل‌داری خودکار^۱ هنگام افتتاح یا درخواست حساب از طرف بانک به مشتری پیشنهاد می‌شود که خدمات برداشت پول نقد به پوند مصر، سپرده‌گذاری به همه ارزهای رایج، سپردن چک و اسکناس‌ها برای تجمیع، استعمال تراز حساب، تبدیل ارز خارجی از حساب مشتری و افزودن همان میزان پوند مصر به حساب جاری، انتقال در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری و جاری به ارزهای مختلف، درخواست صورت‌حساب، درخواست دسته چک، تغییر شماره پین، قرار دادن درخواست مستقیم مشتری به بانک، درون پاکت نامه و سپردن آن به دستگاه می‌توان برای برداشت پول نقد از تمامی دستگاه‌های بانک در مصر به استثناء بانک مرکزی مصر استفاده کرد.

۱۴- اعتبارات اسنادی، اعتبار اسنادی وارداتی، فرم‌های اعتبار اسنادی، اعتبار اسنادی داخلی، اعتبار اسنادی صادراتی، مجموعه عملیات واردات اسنادی، مجموعه عملیات صادرات اسنادی، خدمات برون مرزی (بین‌المللی)

۱۵- شامل کدهی به مشتریان جدید، سپرده‌گذاری سهام با شفاف‌سازی دقیق و شرکت مرکزی سپرده‌گذاری، جمع‌آوری کوپن‌های سود سهام در تاریخ سررسید، قراردادن مالیات منتج از داد و ستدهای روزانه از مبادله سهام، انعقاد قرارداد با شرکت‌های اوراق بهادار، رهن سهام، فسخ رهن سهام و خدمات دیگری مانند ارسال صورت‌حساب مشتریان و شرکت‌های اوراق بهادار به‌طور دوره‌ای به درخواست‌شان، صدور درخواست‌های نگهداری سهام با هدف فروش، پاسخ‌گویی به استعلام‌های بازار طی جلسات داد و ستد روزانه، انتقال درخواست از دفاتر امانی و به آن‌ها، گشایش فایل اوراق بهادار برای مشتریان، صدور قراردادهای امانی

^۱ دستگاه‌های خودپرداز الکترونیکی ATM

- ۱۶- در مورد وضعیت دارایی و تسویه آن در پایان دوره مضاربه مشخص می‌شود. (کم‌تر یا بیش‌تر از ۱ سال) یک ترازنامه مخصوص به‌همان خوبی حساب سود و زیان فراهم شده، سپس سود یا زیان براساس دوره و شرایط مندرج در توافق‌نامه آغاز عملیات مضاربه تقسیم می‌شود.
- رابطه بین بانک و سپرده‌گذار در قرارداد مضاربه این‌گونه است که بانک طرفی است که مضاربه را انجام می‌دهد و سپرده‌گذاران طرفی هستند که سرمایه را فراهم می‌کنند.
- سود منتج شده با نرخ توافق شده تقسیم می‌شود. زیان توسط مالک سرمایه جبران می‌شود، مگر طرفی که مضاربه را هدایت و قصور کرده باشد.
- ۱۷- در عمل، بانک بسیاری از خدمات را از مؤجر با خرید حق استفاده از عین مال می‌خرد. مثل: خدمات مخصوص شرکت‌هایی مثل خطوط هوایی، آژانس‌های مسافرتی، مدارس، دانشگاه‌ها، بیمارستان‌ها با مبلغی مشخص؛ سپس این حق را به مشتریانش از طریق قرارداد اجاره موازی به ارزشی معوق یا در اقساط با حاشیه سودی مناسب می‌فروشد.
- ۱۸- یک چهارم سود سالانه در فرآیند نتیجه حقیقی طبق قانون شریعت جمع‌آوری می‌شود. مصری‌ها مانند سایر ملل چنین گواهی‌هایی را که بازده بیش‌تری نسبت به حساب‌های سرمایه‌گذاری دارد، بدون محدودیت می‌توانند خریداری کنند. این گواهی اسمی و طبق قوانین شریعت است.
- ۱۹- دوره ۷ ساله از ابتدای ماه بعد از خرید، انتشار با ارزش ۵۰۰ پوند مصری یا چندین برابر آن. خرید گواهی بدون محدودیت برای مصری‌ها اعراب و خارجی‌ها خواه افراد یا مؤسسات. بازده از ماه بعد از خرید محاسبه می‌شود. به‌صورت نقدی نیست، لیکن دوباره تا پایان دوره سرمایه‌گذاری می‌شود. موجب افزایش بازده انباشته محاسبه شده گواهی خواهد شد. دارندگان این گواهی‌ها شاید ۵۰ درصد سود انباشته را در انتهای چهار سال به‌دست آورند.
- ۲۰- در سال ۲۰۰۶ از محل صندوق زکات
- ۲۱- یا اماکن زیارتی دیگر

کتابنامه

الف. فارسی

ابوزهره؛ بحوث فی الربا: *دارالبحوث العلمیة*، بیروت، الطبعة الاولى، ۱۳۹۰ ه. ق. [و] ر.ک: مقدمه کتاب: نظریه الربا المحرم. صص ۳۲-۲۵.

المودودی، ابوالاعلی؛ الربا: *مؤسسة الرساله*، بیروت، ص ۳ به بعد، ۱۳۹۹ ه. ق.

بدوی، زکی‌الدین؛ *نظریه الربا المحرم*؛ صص ۲۴۸-۲۴۲، (پاورقی)، المجلس الاعلی لرعاية الفنون والادب، القاهرة: ۱۹۶۴.

بهشتی، محمد: *ربا در اسلام*، صص ۱۱۵-۱۰۹، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۶۹. [و] ر.ک: اقتصاد اسلامی؛ دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۶۲.

تقی‌زاده، خدیجه: *مجله اقتصادی*؛ ماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی.

خان، محسن، س و عباس میرآخور: *مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی*، ترجمه: ضیائی بیگدلی، صص ۱۶ و ۱۵، مؤسسه بانکداری ایران، چاپ اول، ۱۳۷۰.

ر.ک: رشیدرضا: *الربا و المعاملات فی الاسلام*، مکتب الکلیات الازهریة، القاهرة، صص ۹ - ۱۳۸.

روزنامه اطلاعات؛ ۳۰/۷/۷۶، ص ۸ ضمیمه.

سنهوری، عبدالرزاق؛ *مصادر الحق فی الفقه الاسلامی*، الجزء الثالث، صص ۲۴۱ و ۲۳۳، دار احیاء التراث العربی، بیروت، ۱۹۵۳.

صدر، محمدباقر؛ *البنک الاربوی*؛ دارالتعاریف للمطبوعات، بیروت، الطبعة الثامنة، ۱۴۰۳ ه. ق.

مطهری، مرتضی: *ریا، بانک، بیمه*، صص ۹۸-۹۶، انتشارات صدرا، قم چاپ اول، ۱۳۶۴.

مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی؛ ص ۷۱، مقاله ارائه شده توسط «محسن خان»
تحت عنوان: *بانکداری اسلامی بدون بهره*؛ یادداشت‌های مؤلف، ش ۴.

همان، ص ۵۲

محرابی، لیلا؛ *پژوهشکده پولی و بانکی*، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ویکی پدیا، *دانشنامه آزاد*؛ ویکی پدیا فارسی

مجله گلوبال فایننس

Nicholas Dylan Ray، بانکداری اسلامی اعراب و تجدید قوانین اسلامی.

Raquibuz Zaman & Hormoz Movassaghi, Ithaca College بانکداری اسلامی آنالیز اجرایی.

سایت بانک اسلامی فیصل مصر به نشانی www.faisalbank.com.eg